

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kielce, dnia 05.04.2017 r.

PSZ.II.431.14.2017

ŚWIĘTOKRZYSKI URZĄD WOJEWÓDZKI w Kielcach Oddział Obsługi Klienta	
Wysł. dnia	06.04.2017
L.dz.	zał.
Podpis	

Pan Tomasz Kowalski
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
ul. Okrzei 49B
28-300 Jędrzejów

Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, przesyła wystąpienie pokontrolne z kontroli problemowej, która przeprowadzona została w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Jędrzejowie w dniach **8-9 marca 2017 r.**

Kontrola przeprowadzona była na podstawie:

- art. 186 pkt. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2016 r., poz. 575 ze zm.).

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Powiatowego i Województwa w Wydziale Polityki Społecznej i Zdrowia, w składzie:

- 1. Pani Anna Krupa** - Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 03), upoważnienie nr 165/2017 z dnia 06.03.2017 r. – inspektor kierujący zespołem inspektorów.
- 2. Pani Anna Konieczna** – Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 01), upoważnienie nr 163/2017 z dnia 06.03.2017 r.
- 3. Pani Alicja Saran** – Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 04), upoważnienie nr 164/2017 z dnia 06.03.2017 r.

Zakresem kontroli objęte zostały następujące zadania:

1. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
2. Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia. Finansowanie pomocy przyznawanej osobom usamodzielnionym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne.
3. Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych.
4. Prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych i placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym.
5. Zapewnienie przeprowadzania przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich.
6. Finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych.
7. Przekazywanie do biura informacji gospodarczej - informacji o powstaniu zaległości z tytułu nieponoszenia opłaty, o której mowa w art. 193 ust. 8, za okres dłuższy niż 12 miesięcy.
8. Przyznawanie i wypłacanie dodatku wychowawczego (500 plus), o którym mowa w art. 115 ust. 2a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
9. Pomoc przyznawana osobom usamodzielnianym opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze.
10. Pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-

wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się.

11. Kontrola nad organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi (art. 38 b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

Okres objęty kontrolą: 01.01.2016 r. do dnia kontroli.

Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta, w szczególności przez określenie stanu faktycznego oraz ujawnionych uchybień lub nieprawidłowości, a także zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień lub nieprawidłowości oraz wskazanie osób odpowiedzialnych za ich powstanie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jędrzejowie jest jednostką organizacyjną Powiatu Jędrzejowskiego. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jędrzejowie funkcjonuje w oparciu o Statut i Regulamin Organizacyjny. Uchwałą Nr XVI/99/2012 Rady Powiatu w Jędrzejowie z dnia 4.04.2012 r. przyjęto Statut Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jędrzejowie. Statut określa przedmiot działania PCPR m.in. z zakresu pieczy zastępczej. Szczegółową organizację i zasady funkcjonowania Centrum określa Regulamin Organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jędrzejowie nadany Uchwałą Nr 48/117/2012 Zarządu Powiatu w Jędrzejowie z dnia 14.03.2012 r. Regulamin aktualizowany był po raz ostatni Uchwałą Nr 56/146/2016 Zarządu Powiatu w Jędrzejowie z dnia 23.05.2016 r. w sprawie zmian Regulaminu Organizacyjnego PCPR w Jędrzejowie (**zał. nr 2**). Art. 180 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa zadania własne powiatu z zakresu wspierania rodziny. W Regulaminie PCPR Jędrzejów brak wszystkich zadań z zakresu pieczy zastępczej wynikających z art. 180 - **ust. 4, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13 pkt. c, 15** ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ponadto w Regulaminie brak zapisu dotyczącego art.181 pkt.3 tj. finansowania dodatku wychowawczego i dodatku do zryczałtowanej kwoty, o którym mowa w art. 115 ust. 2a.

Na terenie powiatu działa Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej, którego siedziba mieści się w Centrum Administracyjnym Placówek dla Dzieci i Młodzieży w Nagłowicach. Regulamin Organizacyjny ORPZ określa wszystkie zadania Organizatora wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ad. 1. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

W powiecie jędrzejowskim funkcjonuje 61 rodzin zastępczych (44 spokrewnionych, 17 niezawodowych). W rodzinach łącznie przebywało 83 dzieci, w tym 61 w rodzinach spokrewnionych oraz 22 w rodzinach niezawodowych. Wszystkie dzieci zostały umieszczone w rodzinach zastępczych na podstawie orzeczenia sądu co jest zgodne z art. 35 ustawy. W okresie objętym kontrolą żadna rodzina zastępcza nie została rozwiązana oraz żadna nie pełniła jednocześnie funkcji rodziny zawodowej i spokrewnionej. W powiecie nie funkcjonują rodziny zastępcze zawodowe ani rodzinny dom dziecka (zał. nr 1 str. 1-2).

Ze względu na umiejscowienie Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Nagłowicach PCPR nie posiadał pełnej dokumentacji rodzin zastępczych. W związku z faktem, że część zadań z pieczy zastępczej jest realizowana przez PCPR, a część przez ORPZ zasadne byłoby, aby zadania te koordynowane były przez jedną jednostkę. Biorąc pod uwagę fakt, że Centrum w Nagłowicach obsługuje 5 placówek opiekuńczo-wychowawczych, a także Ośrodek Interwencji Kryzysowej, należałoby podjąć działania zmierzające do tego, aby zadania z pieczy realizowane były przez PCPR w ramach zespołu do spraw rodzinnej pieczy zastępczej na podstawie art. 76 pkt.2 ustawy.

Zadanie realizowane prawidłowo z uchybieniami polegającymi na braku rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka funkcjonujących na terenie powiatu.

Ad. 2. Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia.

W Powiecie Jędrzejowskim zgodnie z informacjami zawartymi w **zał. nr 1 str. 3-19** do dnia kontroli w trakcie usamodzielnienia w oparciu o przepisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej było 6 wychowanków z placówek opiekuńczo-wychowawczych i 17 wychowanków przebywających w rodzinach zastępczych. Wychowanków usamodzielniającym się z rodzinnej pieczy zastępczej udzielono następującej pomocy:

- 17 wychowankom przyznano pomoc na kontynuowanie nauki w kwocie 500 zł miesięcznie, w tym w 4 przypadkach pomoc zawieszono;
- 6 wychowankom przyznano jednorazową pomoc finansową w kwocie 3300 zł;
- 4 wychowanków uczestniczyło w projekcie „Dobry Start” i wzięło udział w warsztatach

z doradcą zawodowym i psychologiem (w tym 2 zrobiło kurs prawa jazdy kategoria B, 1 osoba kurs fryzjerski, 1 osoba kurs wizażu);

Wszyscy wychowankowie mieli opiekuna usamodzielnienia (w 9 przypadkach opiekun usamodzielnienia został wybrany w terminie późniejszym niż wskazany w ustawie), opracowany indywidualny program usamodzielnienia (w 4 przypadkach został opracowany w terminie krótszym niż 1 miesiąc przed uzyskaniem pełnoletności przez wychowanka, co jest niezgodne z ustawą). Weryfikacje programu usamodzielnienia dokonywane były z powodu zmiany: terminu realizacji jednorazowej pomocy na usamodzielnienie, zmiany szkoły, terminu opuszczenia rodziny zastępczej, miejsca zamieszkania, wznowienia wypłaty świadczeń na kontynuację nauki, zmiany opiekuna (szczegółowe informacje zawiera **zał. nr 1 str. 8-19**).

Usamodzielniającym się wychowankom z placówek opiekuńczo-wychowawczych przyznano następującą pomoc:

- 6 wychowankom na kontynuację nauki w kwocie 500 zł miesięcznie, w tym w jednym przypadku odmówiono dalszej wypłaty pomocy pieniężnej na kontynuację nauki, w związku ze złożeniem oświadczenia w sprawie rezygnacji z nauki oraz w jednym przypadku pomoc zawieszono decyzją z dnia 18.10.2016 r. na okres od 1 września 2016 r. do 31 sierpnia 2017 r., następnie wznowiono wypłatę świadczenia od 01.02.2017r.; wznowienie wypłaty świadczenia odbyło się bez wydania decyzji uchylającą zawieszenie wypłaty świadczenia,
- 1 wychowance przyznano jednorazową pomoc na usamodzielnienie w kwocie 6600 zł oraz pomoc rzeczową w kwocie 1500 zł;
- 2 wychowankom przydzielono mieszkanie chronione;
- 1 wychowanka wzięła udział w warsztatach kompetencji rodzicielskich.

Wszyscy wychowankowie przebywali w pieczy zastępczej powyżej 4 lat. Wychowankowie usamodzielniający się z POW posiadają: opracowany indywidualny plan usamodzielnienia. W jednym przypadku został opracowany w terminie późniejszym niż wskazany ustawowo. Indywidualne plany usamodzielnienia były modyfikowane z powodu zmiany terminu opuszczenia placówki, udzielenia świadczenia z tytułu kontynuacji nauki oraz zmiany terminu realizacji pomocy na usamodzielnienie, zmiany szkoły, opuszczenia mieszkania chronionego. W 4 przypadkach plan poddano etapowej ocenie. Wszyscy wychowankowie posiadali wybranego opiekuna usamodzielnienia. W aktach wychowanków znajdują się pisemne oświadczenia opiekuna usamodzielnienia. W żadnym z w/w przypadków, opiekun usamodzielnienia nie został wybrany w odpowiednim terminie. Zgodnie z art. 145 pkt. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, osoba usamodzielniana co najmniej

rok przed osiągnięciem przez nią pełnoletności wskazuje osobę, która podejmuje się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia oraz przedstawia pisemną zgodę tej osoby. Szczegółowe informacje dotyczące usamodzielnień w placówkach wychowawczych z terenu powiatu jędrzejowskiego przedstawia **zał. nr 1 str. 3-7**.

W trakcie kontroli przeanalizowano dokumentację 11 usamodzielniających się wychowanków. W dokumentacji wychowanków znajdowały się:

- indywidualny plan usamodzielnienia, weryfikacje planów usamodzielnienia, zgoda wskazanej przez wychowanka osoby na pełnienie funkcji opiekuna usamodzielnienia. Każdy plan zawiera miejsce oraz datę jego opracowania, a także podpisy osób uczestniczących przy jego opracowywaniu (**zał. nr 3**);
- wnioski o przyznanie pomocy z tytułu usamodzielnienia (na kontynuowanie nauki, pomoc rzeczową i pieniężną na usamodzielnienie);
- decyzje przyznające konkretny rodzaj pomocy i zawieszające pomoc finansową, zaświadczenia o kontynuowaniu nauki.

W prowadzonym procesie usamodzielnienia wychowanków stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- zbyt późno wyznaczony opiekun usamodzielnienia (w przypadku 3 wychowanków),
- brak daty opracowania planu usamodzielnienia (w przypadku 2 wychowanków),

W sprawie przekroczenia ww. terminów dyrektor Centrum złożył stosowne wyjaśnienie na piśmie (**zał. nr 4**),

- w obszarach uwzględniających konkretne działania w procesie usamodzielnienia tj.: przygotowanie do zawodu, podjęcie zatrudnienia, w zakresie spraw mieszkaniowych, poradnictwa oraz uprawnień do ubezpieczenia zdrowotnego – brak wpisów w przypadku 3 wychowanków,
- przekroczenie terminu wydania decyzji przyznającej pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki dla jednej wychowanki, wniosek o przyznanie pomocy złożony został do PCPR w Jędrzejowie w dniu 10.06.2013 r., natomiast decyzja wydana została w dniu 05.08.2013 r. W tej sprawie dyrektor Centrum złożył stosowne wyjaśnienie na piśmie (**zał. nr 5**).

W okresie objętym kontrolą, w trakcie procesu usamodzielnienia w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, było łącznie 23 wychowanków w tym: 3 wychowanków z instytucjonalnej pieczy zastępczej i 20 z rodzinnej pieczy zastępczej. W trakcie kontroli przeanalizowano dokumentację 2 wychowanków z instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz dokumentację 6 wychowanków z rodzinnej pieczy zastępczej.

W ramach usamodzielnienia wychowankowie otrzymali:

- 14 wychowanków pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki w kwocie 494,10 zł miesięcznie, 9 wychowanków w kwocie 500 zł miesięcznie;

-12 wychowanków otrzymało pomoc pieniężną na usamodzielnienie w kwocie 4941 zł, 4 wychowanków w kwocie 3300 zł, 1 wychowanek w kwocie 6588 zł, w 1 przypadku wychowanek nie zadeklarował miejsca osiedlenia (planowany termin usamodzielnienia wrzesień 2018 r.);

- 2 wychowanków otrzymało pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej w kwocie 2470,00 zł, 1 wychowanek w kwocie 4148 zł, 2 wychowanków w kwocie 4941 zł, w 1 przypadku przyznano pomoc w kwocie 2000 zł ze względu na przydział lokalu socjalnego oraz 1 wychowanek w kwocie 4300 zł w ramach projektu unijnego.

Weryfikacje programu usamodzielnienia dokonywane były najczęściej z powodu: zmiany sytuacji osobistej (np.: zmiana miejsca zamieszkania,) zmian związanych z edukacją (np.: zmiana szkoły, przerwanie nauki z powodu wyjazdu za granicę) lub związane z realizacją przyznawanej pomocy. W procesie usamodzielnienia w przypadku jednego wychowanka z rodzinnej pieczy zastępczej stwierdzono przekroczenie terminu wyznaczenia opiekuna usamodzielnienia, w pozostałych przypadkach wyznaczenie opiekuna oraz opracowanie indywidualnego planu usamodzielnienia było terminowe zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. W przypadku jednego wychowanka z rodzinnej pieczy zastępczej stwierdzono brak decyzji wznawiającej lub uchylającej decyzję o zawieszeniu świadczenia na kontynuowanie nauki. W pozostałych przypadkach pomoc usamodzielnianym wychowankom udzielana była z zachowaniem wymogów formalnych określonych w ustawie (**zał. nr 6**). Dodatkowo 6 wychowanków uczestniczyło w projekcie „Dobry start”, w ramach którego brało udział w warsztatach z doradcą zawodowym i psychologiem, 3 wychowankom sfinansowano zakup pomocy dydaktycznych w postaci laptopa, 6 wychowanków ukończyło kurs prawa jazdy kat. B, 3 wychowankom sfinansowano koszty nauki w postaci opłaty za akademik, 1 wychowanka ukończyła kurs wizażu i 1 wychowanka uczestniczyła w warsztatach kompetencji rodzicielskich. Szczegółowe informacje zostały zawarte **zał. nr 1 str. 3-19 i 42-54**.

Zadanie dotyczące organizowania wsparcia i finansowania pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym realizowane jest prawidłowo z uchybieniami polegającymi na: przekroczeniu terminu wyznaczenia opiekuna usamodzielnienia i terminów opracowania indywidualnych programów usamodzielnienia, braku daty opracowania planu usamodzielnienia, braku działań wskazanych w procesie usamodzielnienia oraz nie stosowaniu przepisów KPA w odniesieniu do wydawanych decyzji w zakresie

terminu wydania decyzji oraz nie wznowieniu wypłaty świadczenia po jego zawieszeniu.

Ad. 3. Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych.

Jak wynika z informacji uzyskanych podczas kontroli na terenie Powiatu Jędrzejowskiego nie funkcjonują rodziny pomocowe i rodzinne domy dziecka.

PCPR w Jędrzejowie wraz z Organizatorem Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Nagłowicach prowadzi kampanie propagujące rodzicielstwo zastępcze na terenie powiatu poprzez cykle artykułów nt. rodzicielstwa zastępczego w lokalnej prasie, a także dyżury telefoniczne (**zał. nr 1 str. 20-21**). W roku 2016 w związku z Kampanią Wojewody Świętokrzyskiego „Potrzebuje rodziców od zaraz”, PCPR wraz z ORPZ w Nagłowicach prowadziło na terenie powiatu kampanie mające na celu pozyskiwania kandydatów do prowadzenia zawodowych rodzin zastępczych, w ramach której realizowano następujące działania:

- oplakatowanie instytucji i marketów w poszczególnych gminach oraz samochodów jednostek z terenu powiatu,
- zamieszczanie artykułów w lokalnej prasie m.in. Gazecie Jędrzejowskiej, Echu Jędrzejowskim, miesięczniku informacyjno – reklamowym Powiat Jędrzejowski, na Portalu Regionalnym – Jędrzejów.pl, portalu społecznościowym oraz stronach Stowarzyszenia Przyjaciół Dzieci w Nagłowicach,
- zorganizowanie konkursu literackiego pt. „Co znaczą dla mnie mama i tata” przeznaczonego dla wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz rodzin zastępczych,
- rozpowszechnianie ulotek nt. rodzicielstwa zastępczego we współpracy z ośrodkami pomocy społecznej.

Podczas kontroli inspektorzy zaproponowali, aby działania na rzecz przekazywania informacji dotyczących rodzicielstwa zastępczego oraz pozyskiwania rodzin zastępczych na terenie Powiatu Jędrzejowskiego odbywały się częściej i nie były wyłącznie związane z kampanią Wojewody Świętokrzyskiego.

Zadanie realizowane prawidłowo.

Ad. 4. Prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych i placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym.

Na terenie Powiatu Jędrzejowskiego funkcjonuje 7 placówek opiekuńczo-wychowawczych, w tym 2 placówki typu rodzinnego, 5 placówek socjalizacyjnych (w tym

2 placówki z miejscami interwencyjnymi), w których obecnie przebywa 64 dzieci. Na dzień kontroli 6 dzieci pochodziło spoza terenu powiatu jędrzejowskiego (min. z powiatów: ostrowieckiego-3, zielonogórskiego-2 i sochaczewskiego-1). W związku z obowiązkiem ponoszenia przez powiaty kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów PCRP w Jędrzejowie podpisało z w/w powiatami stosowne porozumienia. Na dzień kontroli żadne dziecko pochodzące z powiatu jędrzejowskiego nie przebywało w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie innych powiatów. Szczegółowe informacje dotyczące prowadzenia przez powiat placówek opiekuńczo-wychowawczych znajdują się w **zał. nr 1 str. 22-28**.

Na terenie powiatu funkcjonuje jedna placówka wsparcia dziennego – Ognisko Wychowawcze, która mieści się w Jędrzejowie przy Kościele Św. Trójcy. Placówka prowadzona jest przez Caritas Diecezji Kieleckiej na podstawie umowy Nr 1/2017 o wsparcie realizacji zadania pożytku publicznego pod tytułem: *„Zapewnienie pieczy zastępczej dzieciom w placówce wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym, niwelowaniu istniejących nieprawidłowości rozwojowych i wyrównywanie szans edukacyjnych w ramach realizowanych powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej”* z dnia 3 marca 2017 r., zawartej pomiędzy Zarządem Powiatu Jędrzejowskiego a Caritas Diecezji Kieleckiej Ognisko Wychowawcze im. Bł. Edmunda Bojanowskiego (**zał. nr 7**). Termin realizacji zadania został ustalony od dnia 16 lutego 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. Placówka ma charakter ponadgminny. Z jej działalności korzysta młodzież dojeżdżająca do jędrzejowskich szkół średnich. Placówka przeznaczona jest dla 60 wychowanków. W ciągu 2016 r. Ognisko Wychowawcze „Caritas” objęło opieką 117 dzieci z terenu Powiatu Jędrzejowskiego.

Zadanie realizowane prawidłowo.

Ad. 5. Zapewnienie przeprowadzania przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich.

W wyjaśnieniu pisemnym dotyczącym realizacji tego zadania (**zał. nr 1 str. 1-2**) PCRP w Jędrzejowie podał, że wszelkie niezbędne badania wykonywane są w ramach ubezpieczenia w NFZ. W przypadku gdy istnieje konieczność wykonania dodatkowych płatnych badań, wówczas koszty pokrywa rodzina zastępcza bądź placówka, w której dziecko przebywa.

Zadanie realizowane prawidłowo.

Ad. 6. Finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych.

Powiat ponosi koszty pobytu w pieczy zastępczej za 159 dzieci łącznie, pochodzących z powiatu jędrzejowskiego, w tym: 96 dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej i 63 dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Wśród wyżej wymienionych jest 13 dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej zorganizowanej na terenie innych powiatów.

Koszty pobytu za 96 dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej zorganizowanej na terenie powiatu (83 dzieci) i innych powiatów (13 dzieci) ponoszone są w wysokości, o której mowa w art. 80 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tj. 660 zł za każde dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej spokrewnionej (61), 1000 zł za każde dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej niezawodowej (34) i jedno dziecko umieszczone w rodzinnym domu dziecka, którego koszt utrzymania wynosi 2149,68 zł. W przypadku 12 dzieci – powiat ponosi koszty powiększone o 200 zł przyznawane na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności – zgodnie z art. 81 ustawy.

Powiat ponosi również koszty utrzymania 63 dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej zorganizowanej na terenie powiatu, w tym: za 50 dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego i interwencyjnego (koszt utrzymania jednego dziecka wynosi 4040 zł) i w 2 placówkach typu rodzinnego (koszt utrzymania wynosi 2678 zł – 7 dzieci i 2491 zł - 6 dzieci) (zał. nr 1 str. 29-37)

Umieszczanie dzieci w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów odbywa się na podstawie porozumienia w sprawie umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej/rodzinnym domu dziecka oraz w sprawie wysokości wydatków na jego utrzymanie (zał. nr 8).

Zadanie realizowane prawidłowo.

Ad. 7. Przekazywanie do biura informacji gospodarczej – informacji o powstaniu zaległości z tytułu nieponoszenia opłaty, o której mowa w art. 193 ust. 8, za okres dłuższy niż 12 miesięcy.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jędrzejowie nie przekazywało do biura informacji gospodarczej informacji o powstawaniu zaległości z tytułu nieponoszenia opłaty,

o której mowa w art. 193 ust. 8; ponieważ nie zachodziła tak konieczność zgodnie z informacją zawartą w **zał. nr 1 str. 34**.

Zadanie realizowane prawidłowo.

Ad. 8. Przyznawanie i wypłacenie dodatku wychowawczego (500 plus), o którym mowa w art. 115 ust 2a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Aktualnie w Powiecie Jędrzejowskim dodatek wychowawczy w wysokości 500 zł na każde dziecko wypłacono dla: 50 rodzin zastępczych (na 67 dzieci w nich umieszczonych) i 12 dzieci z placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego. W przypadku wszystkich rodzin zastępczych dodatki wychowawcze wypłacone zostały z zachowaniem terminu miesięcznego od dnia złożenia wniosku. Natomiast w przypadku placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego, dodatek wypłacono w terminie do dwóch miesięcy od dnia złożenia wniosku, co zostało pisemnie wyjaśnione przez pracowników PCPR Jędrzejów (**zał. nr 9**). Szczegółowe informacje zostały zawarte w **zał. nr 1 str. 55-64**.

Zadanie realizowane prawidłowo.

Ad. 9. Pomoc przyznawana osobom usamodzielnianym opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze.

W okresie objętym kontrolą, w trakcie procesu usamodzielnienia było 3 wychowanków z młodzieżowych ośrodków wychowawczych, których dokumentacje przeanalizowano. W ramach usamodzielnienia wszyscy wychowankowie otrzymali pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki w wysokości 516,60 zł, jedna wychowanka jednorazową pomoc na usamodzielnienie w wysokości 1722,00 zł.

Wszyscy wychowankowie mieli sporządzony indywidualny program usamodzielnienia oraz wyznaczonego opiekuna zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. Weryfikacje programów usamodzielnienia dokonywane były z powodu: zmiany sytuacji życiowej (urodzenia dziecka) oraz zmiany opiekuna usamodzielnienia. W aktach wychowanków znajdowały się ponadto: wnioski o przyznanie pomocy z tytułu usamodzielnienia, wywiady środowiskowe, zaświadczenia potwierdzające kontynuację nauki, decyzje przyznające konkretny rodzaj pomocy, faktury potwierdzające zakup wyprawki w ramach pomocy na zagospodarowanie,

notatki służbowe i inne pisma oraz dokumenty dotyczące procesu usamodzielnienia. Jedną z wychowanek uczestniczyła w projekcie „Dobry start” korzystając z warsztatów z doradcą zawodowym oraz psychologiem, a także ukończyła kurs wizażu oraz kurs prawa jazdy kat. B. (zał. nr 1 str. 38-39).

Zadanie realizowane jest prawidłowo.

Ad. 10. Pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jędrzejowie realizuje powyższe zadanie poprzez: porady prawne i psychologiczne, pracę socjalną w miejscu zamieszkania wychowanków w kierunku kontynuowania nauki, pomoc w przygotowaniu wniosków w sprawach urzędowych np.: dotyczących przyznania lokalu socjalnego, pomoc w rozwiązywaniu bieżących trudności. Ponadto, Centrum realizowało projekt „Dobry Start” współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet VII. Promocja integracji społecznej Działanie 7.1. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji Poddziałanie 7.1.2 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie. Beneficjentami projektu byli pełnoletni wychowankowie rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz osoby niepełnosprawne. Głównym celem projektu było przeciwdziałanie i zapobieganie wykluczeniu społecznemu pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych oraz osób niepełnosprawnych poprzez aktywną integrację społeczną oraz podniesienie poziomu aktywności społecznej i zawodowej tych osób. Cel ten osiągnąć było poprzez realizację działań w obszarze aktywizacji zdrowotnej, społecznej, zawodowej i edukacyjnej. Formami pomocy w integracji ze środowiskiem, z których korzystali usamodzielniani wychowankowie były m.in.: poradnictwo psychologiczne, przyznanie pomocy rzeczowej na zagospodarowanie pełnoletnim wychowankom placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych, kursy zawodowe, spotkania z doradcą zawodowym, stworzenie możliwości odbycia praktyki

zawodowej przez 1 pełnoletnią wychowankę rodziny zastępczej, pomoc na pokrycie kosztów nauki np.: chesne, opłata za akademik, zakup pomocy naukowych takich jak laptop, książki (20 wychowanków), sfinansowanie szkoleń i kursów zawodowych, kursu j. angielskiego (7 wychowanków).

Zadanie realizowane prawidłowo.

Ad. 11. Kontrola nad organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi (art. 38 b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

Zgodnie z art. 38 b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zarząd powiatu sprawuje kontrolę nad organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi. Dyrektor PCPR w Jędrzejowie posiada pisemne upoważnienie Starosty Jędrzejowskiego z dnia 01.02.2017r. do sprawowania kontroli ww. jednostkach funkcjonujących na terenie Powiatu Jędrzejowskiego (**zał. nr 10**). Zarządzeniem Nr 3/2017 Dyrektora PCPR w Jędrzejowie z dnia 14.02.2017r. wprowadzono plan kontroli zewnętrznych na 2017 r. (**zał. nr 11**).

W kontrolowanym okresie nie przeprowadzono kontroli Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej i rodzin zastępczych, a jedynie sprawowano nadzór. Nadzór nad powyższymi jednostkami polegał głównie na bieżących kontaktach pracowników PCPR-u z dyrektorami poszczególnych jednostek w sprawach dotyczących wychowanków, uczestniczeniu przedstawicieli PCPR-u w Zespołach Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka w poszczególnych placówkach oraz przekazywaniu wszelkiego rodzaju bieżących informacji dotyczących np.: szkoleń, konkursów, sprawozdawczości, standardów w placówkach (**zał. nr 1 str. 65**).

Przeprowadzone zostały jedynie dwie kontrole w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego w Miąsowej i Małogoszczu w związku z nieprawidłowościami w zakresie finansowym.

W planie kontroli na 2017 r. uwzględniono przeprowadzenie kontroli problemowych i finansowych w wybranych jednostkach organizacyjnych powiatu z zakresu pieczy zastępczej.

Zadanie realizowane prawidłowo z uchybieniem polegającym na braku sprawowania kontroli w 2016 r., a jedynie nadzoru nad organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi.

Ustaleń dokonano na podstawie:

- rozmów z Dyrektorem PCPR Jędrzejów, starszym pracownikiem socjalnym, starszym specjalistą pracy z rodziną ;
- analizy dokumentacji: załącznika do kontroli, który stanowi załącznik nr 1 do niniejszego wystąpienia, Statutu i Regulaminu Organizacyjnego PCPR, informacji pisemnych sporządzonych przez dyrektora na potrzeby kontroli, dokumentacji usamodzielnianych wychowanków oraz innej dokumentacji dotyczącej zakresu kontroli.

Ocena realizacji zadań objętych zakresem kontroli:

- W Regulaminie Organizacyjnym PCPR brak zapisu wszystkich zadań powiatu wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
- Część zadań z pieczy zastępczej jest realizowana przez PCPR, a część przez ORPZ, który mieści się w Centrum Administracyjnym Placówek dla Dzieci i Młodzieży w Nagłowicach. Zadania wynikające z pieczy zastępczej koordynowane są przez dwie jednostki.
- Propagowanie tworzenia warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych związane jest głównie z kampanią Wojewody Świętokrzyskiego „Potrzebuje rodziców od zaraz”.
- Na terenie Powiatu Jędrzejowskiego funkcjonuje 7 placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówka wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym przeznaczona dla 60 dzieci.
- Dzieci przyjmowane do pieczy zastępczej mają zapewnione badania lekarskie zgodnie z art. 180 pkt. 10 ustawy.
- Powiat ponosi koszty pobytu dzieci w pieczy zastępczej zgodnie z art. 80 i z art. 81 ustawy.
- PCPR w Jędrzejowie nie przekazywało do biura informacji gospodarczej informacji o powstawaniu zaległości z tytułu nieponoszenia opłaty, o której mowa w art. 193 ust. 8, ponieważ nie zachodziła tak konieczność.
- Powiat realizuje zadanie związane z wypłatą dodatku wychowawczego (500 plus), o którym mowa w art. 115 ust. 2a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zarówno w rodzinach zastępczych, jak i placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.

- PCPR w Jędrzejowie realizuje zadania w obszarze usamodzielnień z pieczy zastępczej z uchybieniami w zakresie przekroczenia terminu wyznaczenia opiekuna usamodzielnienia i terminów opracowania indywidualnych programów usamodzielnienia, braku daty opracowania planu usamodzielnienia, braku działań wskazanych w procesie usamodzielnienia oraz nie stosowaniu przepisów KPA w odniesieniu do wydawanych decyzji, w zakresie terminu wydania decyzji oraz nie wznowieniu wypłaty świadczenia po jego zawieszeniu.
- Pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia powiat realizuje poprzez liczne działania mające na celu wsparcie i aktywizację osób w tym zakresie oraz poprzez realizację Projektu „Dobry Start” współfinansowanego ze środków europejskich.
- Nadzór nad organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi ma formę bieżących kontaktów z przedstawicielami powyższych jednostek. Kontrola powiatu będzie realizowana zgodnie z Planem kontroli Dyrektora PCPR w Jędrzejowie na 2017 r. na podstawie upoważnienia Starosty Jędrzejowskiego.

Mając powyższe na uwadze wydaje się następujące zalecenia:

1. **Uzupełnienie Regulaminu Organizacyjny PCPR o zadania, które realizują wynikające z art. 180 i 181 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.**
2. **Wydawać decyzje dotyczące świadczeń z zachowaniem wymogów KPA.**
3. **Przestrzegać terminów wynikających z ustawy dotyczących wyboru opiekuna usamodzielnienia i terminów opracowania indywidualnych programów usamodzielnienia.**
4. **Zintensyfikować działania promujące powstawanie i działanie na terenie powiatu jędrzejowskiego rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych.**
5. **Rozważyć możliwość przeniesienia Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej z Nagłowic do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jędrzejowie.**

Pouczenie

Zgodnie z art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2013 poz. 135 ze zm.) kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia. Wojewoda, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń przedstawi stanowisko w sprawie ich uwzględnienia. W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń. W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę, kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 197 e i 197 f ustawy o której mowa, w przypadku niepodjęcia lub niewykonania czynności wynikających z zaleceń pokontrolnych, mających na celu ograniczenie lub likwidację stwierdzonych istotnych uchybień lub nieprawidłowości w funkcjonowaniu placówki opiekuńczo-wychowawczej, wojewoda może orzec o czasowym lub stałym cofnięciu zezwolenia na prowadzenie tej placówki.

Jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli zostaną ujawnione rażące zaniedbania lub zaniechania realizacji obowiązków ustawowych, wojewoda może wezwać jednostkę samorządu terytorialnego do wyznaczenia wykonawcy zastępczego, w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od dnia otrzymania wezwania.

W przypadku niewyznaczenia przez jednostkę samorządu terytorialnego wykonawcę zastępczego w terminie, o którym mowa, wojewoda może wystąpić do sądu administracyjnego ze skargą na beczynność organu jednostki samorządu terytorialnego.

Zgodnie z art. 198 ustawy - kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 10 000 zł.

..... Anne Krupa
..... Anna Komieczna
..... Alicja Szwed
(osoby kontrolujące)

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
.....
ZASTĘPCA DYREKTORA
WYDZIAŁU POLITYCZNEGO KONTROLI
(zarządzący kontrolą)

sf

Lista załączników:

1. Załącznik do kontroli problemowej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.
2. Regulamin Organizacyjny PCPR Jędrzejów.
3. Indywidualny Program Usamodzielnienia.
4. Protokół przyjęcia ustnego wyjaśnienia w sprawie niezachowania terminów wyznaczenia opiekuna usamodzielnienia.
5. Protokół przyjęcia ustnego wyjaśnienia w sprawie realizacji wniosku o przyznanie pomocy na kontynuowanie nauki.
6. Dokumentacja dotycząca procesu usamodzielnienia w oparciu o ustawę o pomocy społecznej.
7. Umowa nr 1/2017 o wsparcie realizacji zadania publicznego pod tytułem: „Zapewnienie pieczy zastępczej dzieciom w placówce wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym, niwelowaniu istniejących nieprawidłowości rozwojowych i wyrównywanie szans edukacyjnych w ramach realizowanych powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej” z dnia 3 marzec 2017 r.
8. Porozumienie nr 5/2011 w sprawie umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej i wysokości wydatków ponoszonych na jego opiekę i wychowanie.
9. Pisemne wyjaśnienie dotyczące realizacji wniosków w sprawie przyznania dodatku wychowawczego POW typu rodzinnego w Małogoszczu i Miąsowej.
10. Upoważnienie Dyrektora PCPR w Jędrzejowie do sprawowania kontroli z dnia 01.02.2017 r.
11. Zarządzenie nr 3/2017 Dyrektora PCPR w Jędrzejowie w sprawie planu kontroli z dnia 14 luty 2017r oraz Plan kontroli zewnętrznych PCPR w Jędrzejowie na rok 2017.

